

[Handelsministeren.]

at frigøre andre kreditorers tilgodehavender.

Jeg har forelagt bankernes og sparekassernes organisationer og Nationalbankens direktion tanken om, at de direkte indskyder en del af fondens grundkapital og medvirker ved administrationen af loven. Fra pengeinstitutternes side har man ikke stillet sig afvisende over for en sådan medvirken efter nærmere forhandling, såfremt lovforslaget vinder folketingets tilslutning.

Jeg er vidende om, at der i nogle af de organisationer, vi har rådspurgt, er en betydelig ængstelse for, at denne lovgivning kunne føre til konkurrenceforvridninger og medvirke til fejlfordeling af vore ressourcer ved for en tid at holde liv i noget, der alligevel ikke er levedygtigt. Over for disse betænkeligheder vil jeg gerne fremhæve, at der både i lovforslaget og i bemærkningerne til dette netop er lagt meget stor vægt på at sikre, at fondens vedtægter og praksis udformes således, at loven vil blive administreret med den største agtpågivenhed over for enhver risiko af denne art.

Jeg vil gerne understrege, at det er helt ekstraordinære omstændigheder, der har nødvendiggjort denne lidt usædvanlige foranstaltning, som under normale forhold ikke ville være bragt i forslag, og som kun tænkes opretholdt i en kort overgangstid, indtil konjunkturf forholdene normaliseres.

Som fremhævet i bemærkningerne til lovforslaget er dette et led i en række af erhvervsfremmende foranstaltninger, hvoraf nogle allerede er forelagt folketinget enten i forbindelse med forslaget til finanslov eller i særlige lovforslag, som bl. a. omhandler lån til håndværk og mindre industri og statsgarantier for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder. Sidstnævnte forslag forelægges samtidig hermed. Tankerne bag det har allerede tidligere været genstand for en foreløbig drøftelse i forbindelse med et radikalt forslag til folketingsbeslutning, og i mine bemærkninger under første behandling af dette forslag havde jeg allerede lejlighed til at fremhæve den nære sammenhæng mellem en sådan garantiordning for de mindre virksomheder og regeringens tanker om en bistandsfond for de større virksomheder, hvor hver enkelt sag har væsentlig betydning for produktion og beskæftigelse.

Jeg tror, dette lovkompleks vil kunne medvirke til, at vort erhvervsliv kan stå bedre rustet til at møde de aktuelle udfordringer og til at udnytte enhver mulighed for ny fremgang.

Idet jeg i øvrigt skal tillade mig at henvise til en række nærmere enkeltheder, som fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg med disse ord anbefale forslaget til folketingets velvillige behandling.

Endvidere har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om statsgaranti for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder*.

Da vi her i tinget for et par uger siden drøftede det radikale forslag til folketingsbeslutning om statslig garantistillelse for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder, gav jeg udtryk for, at dette forslag til folketingsbeslutning både med hensyn til sigte, princip og virkemidler meget vel kunne indpasses i det sæt af erhvervspolitiske foranstaltninger, som regeringen agtede at foreslå her i tinget. Jeg gav samtidig tilsagn om at inddrage forslaget i regeringens overvejelser om disse erhvervspolitiske foranstaltninger. Lovforslaget, der nu lægges frem, skal ses som et af resultaterne af disse overvejelser.

Forslaget retter sig mod håndværks- og mindre industrivirksomheder, som gennemfører en omfattende omstilling til nye produktioner eller nye markeder. Forslaget adskiller sig derfor i henseende til den kreds af virksomheder, det er rettet mod, fra et andet forslag, som samtidig hermed fremsættes, nemlig forslaget om oprettelse af en fond til midlertidig finansieringsbistand til konjunkturramte erhvervsvirksomheder, som beskæftiger sig med finansieringen af de noget større virksomheder. Regeringen ønsker med nærværende forslag at vedkende sig sit ansvar for en aktiv medvirken til, at de udviklingsmuligheder og det vækstpotentiel, som findes i et betydeligt antal virksomheder i håndværket og den mindre industri, ikke sættes over styr på grund af midlertidige finansieringsvanskeligheder i en ekstraordinær situation.

Naturligvis er heller ikke den del af dansk erhvervsliv, som udgøres af håndværket og den mindre industri, én stor homogen gruppe af virksomheder. Der er betydelig forskel

[Handelsministeren.]

mellem virksomhederne både med hensyn til rentabilitet, ledelse og fremtidsmuligheder, og det er vel uundgåeligt, at en del af de virksomheder og aktiviteter, som er opbygget under gunstigere vilkår end de nu herskende, vil vise sig at være for svagt funderet til på længere sigt at kunne opretholdes under de skærpede konkurrencevilkår.

Det er tilsvarende synspunkter, som har fundet udtryk i en nyligt offentliggjort svensk rapport om mindre og middelstor industri i forvandling. Denne undersøgelse konkluderer — måske ikke overraskende — at gruppen af mindre virksomheder i Sverige i henseende til rentabilitet, ledelse, organisation og fremtidsmuligheder er så uensartet, at entydige udsagn på grundlag af en etikette som f. eks. „småindustri“ næppe giver nogen selvstændig mening.

I erkendelse af den variationsrigdom, som også må siges at præge dansk erhvervsliv, tager regeringens initiativ alene sigte på at medvirke til, at veldrevne og konkurrence-dygtige virksomheder ikke i den aktuelle ekstraordinære situation bukker under på grund af kapitalmangel. Herved medvirkes til, at ønskelige initiativer til omstilling af virksomhederne kan fortsætte, hvorimod det ikke er lovens hensigt at hæmme den naturlige fornyelsesproces, som er nødvendig for at sikre, at vore ressourcer til stadighed koncentrerer om de aktiviteter, der kan bygges videre på fremover.

Mens det forslag om en forhøjelse af rammen for lån til håndværk og mindre industri fra 20 til 40 mill. kr. pr. finansår, som blev fremsat her i tinget den 10. marts, alene sigter mod at tilføre ny kapital til anlægsformål, er sigtet med nærværende lovforslag at stille en ekstra mulighed for driftsfinansiering til rådighed for erhvervslivet i en vanskelig overgangsperiode. Denne opgave påhviler fortsat pengeinstitutterne i normalt omfang. Men som følge af de svigtende afsætningsmuligheder, der i mange tilfælde har ramt virksomhedernes traditionelle produktion, og på baggrund af den samtidig nedsatte byggerytme er erhvervslivet tvunget ud i en stærkt accelereret omstillingsproces, som ikke kan undgå at sætte sig spor i pengeinstitutternes engagementer og udsætte dem for langt større tabrisici, end de er vant til.

Hvad der i en sådan situation kan gøres

fra det offentliges side for at medvirke til, at pengeinstitutterne kan honorere rimelige behov for finansiering af nødvendige og ønskelige virksomhedsomstillinger, bør efter regeringens opfattelse ikke forsømmes.

Den foreslåede ordning, som er af midlertidig karakter, bygger på et samarbejde med pengeinstitutterne, som ifølge forslaget bærer halvdelen af det tab, der opstår, såfremt det garanterede lån ikke indfries. Der vil blive indgået en rammeaftale med pengeinstitutternes organisationer, som fastsætter den fremgangsmåde og de retningslinjer, der må følges af de pengeinstitutter, der vil benytte sig af statsgarantien i forbindelse med konkrete udlån, som falder ind under lovens formål. Derved sikres samtidig en smidig administration, som ikke belaster den statslige forvaltning nævneværdigt.

Med disse ord, og idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg tillade mig at anbefale dette til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jacob Sørensen) (V):

Jeg skal herved fremsætte *forslag til lov om ungdomsydelse*, hvorved jeg skal henviser til lovforslagets bemærkninger.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme*.

Lovforslaget tager først og fremmest sigte på en ajourføring af den i lovens § 3, stk. 2, fastsatte beløbsgrænse, inden for hvilken en lodsejer må tåle udligning i penge, såfremt det ikke er muligt fuldt ud at vederlægge afgivet jord med jord. Den pågældende beløbsgrænse har siden lovens vedtagelse i 1955 været uændret 500 kr., og de siden 1955 stærkt stegne jordpriser nødvendiggør en regulering af beløbsgrænsen. Den pågældende ændring vil i øvrigt udgøre en naturlig baggrund for, at der kan foretages en ajourføring af den i § 7, stk. 8, i lov om særlig indkomstskat fastsatte beløbsgrænse, inden for hvilken fritagelse for beskatning skal kunne meddeles i mageskiftetilfælde.

Dernæst stilles forslag om tilvejebringelse af lovhjemmel for en administrativt simpel løsning af de problemer, der ofte opstår i jordfordelingsager, når det viser sig, at en